

KOKKUVÕTE 2013.a. VÕISTLUSHOOAJAST EKJL-i VAATLUSKOHTUNIKE ARUANNETE JA TÄHELEPANEKUTE PÕHJAL

Võistluste, kuhu EKJL-i vaatlejad olid määratud, korraldajad ja läbiviijad:

1. Euroopa Kergejõustikuliidu korraldatud ja EKJL-i poolt läbi viidud Euroopa Mitmevõistluse Karikavõistluse Superliiga;
2. Eesti Kergejõustikuliidu korraldatud võistlused:
 - Eesti meistrivõistlused - kokku 17 võistlust (sh teiste organisatsioonide poolt korraldatud ürituste raames toimunud 12 km murdmaajooks, poolmaratoni ja maratoni meistrivõistlused);
 - TV 10 Olümpiastarti vabariiklikud finaaliid – kokku 5 võistlust;
 - Eesti karikavõistlused – kokku 6 võistlust;
 - Rukkilillemängud;
 - Balti U16 maavõistlus;
3. Spordiürituste Korraldamise Klubi poolt korraldatud võistlused:
 - Martin Kutmani mälestusvõistlused;
 - Gustav Sule mälestusvõistlused;
 - Valter Kalami mälestusvõistlused;
 - Sillamäe Kõrgushüppegala;
 - Narva Energiajooks;
 - SEB Tallinna Maraton;
4. - Bruno Junk mälestusvõistlused (korraldaja B. Junk käimisklubi);

Euroopa Kergejõustikuliidu tehniliste delegaatide poolt vaadeldi Eesti talviseid lahtisi mitmevõistluse meistrivõistlusi (Tallinna rahvusvaheline mitmevõistlus) ja Euroopa mitmevõistluse karikavõistlusi (Superliiga). Mõlema võistluse puhul hindasid delegaadid võistlusteks valmistumise ja võistluste läbiviimise väga heaks. Tunnustavalt märgiti aruannetes ära kohtunike tegevust, nende teadmisi ja oskusi ning suuri mitmevõistluse alaseid kogemusi. Eriti rõhutasid delegaadid erinevate generatsioonide kohtunike ladusat ja sõbralikku koostööd ning noorkohtunike, sealhulgas ka noorte juhtivkohtunike, suurt osakaalu. Ainsa etteheitekena kohtunike tööle on talviste võistluste puhul esile toodud juhtum, kus võistlejal lubati vaatamata sellele, et ta ei kandnud nähtavat võistlejanumbrit, kuulitõukes esimene ja teine katse sooritada. Alles kolmanda katse ajal, peale tehnilise delegaadi sekkumist, kandis sportlane võistlejanumbreid korrektselt. Superliiga aruandes on delegaat pikemalt peatunud kõrgus- ja teivashüppe algkõrguste kehtestamise probleemil. Tehnilisel koosolekul delegaadi poolt pakutud algkõrguste suhtes tegi ainsa muudatusettepaneku Ukraina delegatsioon, kes palus naiste kõrgushüppevõistlust alustada 6 cm madalamalt. Nii Ukraina esindajatele kui ka koosolekul viibinud peakohtunikekogu liikmetele jäi mulje, et ettepanek on aktsepteeritud. Võistluspaigas aga selgus, et selle ala läbiviimist kontrolliv Euroopa Kergejõustikuliidu tehniline esindaja (ATO) on teisel arvamusel. Ala peakohtunik, lähtudes mitmevõistluse loogikast ja võistleja huvidest, lubas viimasel küll soovitud kõrguselt alustada, kuid „asjaolude selgitamine“ kestis sedavõrd kaua, et ala algus hilines rohkem kui kümme minutit. Tehniline delegaat ei pane algkõrguse muutmist kohtunikele otseselt süüks, kuid avaldab veendumust, et võistluspaigas nii „tähtsat“ probleemi mingil juhul lahendada ei tohiks. Situatsiooni tekkepõhjuseks peab delegaat Ukraina esindajate kehva inglise keele oskust, aga tegelikult sai kõik alguse tema enda tekitatud segadusest algkõrguste tutvustamisel ja muudatusettepanekute fikseerimisel ning võib-olla ka ATO tähelepanematusesest, kindlasti aga mõlema mitmevõistluse alaste teadmiste vähesusest. Peaasjalikult keeleoskamatusesest oli tekitatud veel teinegi intsident naiste kõrgushüppes, kui ala peakohtuniku poole pöördus teipimist vajav sportlane, et paluda luba oma võistkonna arsti juurde minekuks. Ala peakohtunik aga kutsus kohale võistluste ametliku arsti ja lubas seejärel

võistluspaika ka võistkonna arsti, kes võimalust kasutades siis oma sportlasele ka soovitud teibi pani. Tehniline delegaat tegi selle sündmuse kohta võistluste peakohtunikule suulise märkuse.

Eesti kergejõustikuliidu poolt määratud vaatluskohtunike tegevus võistluste ettevalmistamisel, läbiviimisel ja hindamisel-analüüsimisel oli oma ulatuselt vaatlejate kaupa suuresti erinev. Vaatluskohtuniku ülesanded, õigused ja kohustused on määratud EKJL-i võistlusmäärusega 111AE, mille kohaselt on vaatluskohtunikul üheaegselt nii abistav-nõuandev kui ka kontrolliv roll kogu võistluse ettevalmistusperioodi ja toimumise jooksul. Vaatluskohtuniku töö lõppeb hindav-analüüsiva aruande esitamisega. Üldiselt jaguneb vaatleja tegevus kolmeks: võistluseelne periood (ajakava koostamine, võistlusbaasi ettevalmistamine, kohtunikekogu komplekteerimine), võistlus (peakohtuniku abistamine ja nõustamine, kohtunike tegevuse kontrollimine) ja võistlusjärgne periood (võistluste läbiviimise analüüs koos peakohtunikekoguga ja aruande koostamine).

Võistluseelisel perioodil pole vaatluskohtunikud oma aruannete kohaselt võistluste ajakavade koostamisel praktiliselt osalenud. Teisalt pole peakohtunikud enamasti nende poole nõu küsimiseks ka pöördunud. Ajakavad on läbi vaadanud EKJL-i tehnilise komisjoni liikmed, kes nendesse sagedasti ka parandusettepanekuid teinud. Pisut enam on vaatlejad huvi tundnud võistluste kohtunikekogude komplekteerimise vastu, kuid sedagi enamasti "kas kõik on korras?" tasemel. Nii on peakohtunikud tavaliselt pöördunud abi saamiseks, seda eeskätt oma linnas/maakonnas puuduvate juhtiv- ja erialakohtunike hankimiseks, EKJL-i kohtunikekogu juhatause poole. Kohtunikebrigaadide ja -teenistuste mehitamisse pole vaatlejad reeglina sekkunud. Harva on vaatlejad osalenud ka kohtunike võistluseelisel instrueerimisel. Enamasti on vaatlejad eelneva tähelepanuta jätnud ka võistlusbaasi tehnilise valmisoleku ning inventari ja võistlusvahenditega varustatuse küsimused. Kokkuvõtvalt tuleb tõdeda, et vaatlejate roll võistlusteks valmistumisel on lubamatult kasin ja see peegeldub otseselt ka vaatlusaruannetes, kus sageli on väljatoodud puudused, mida vaatleja aktiivse võistluseelse tegevuse korral saanuks vältida

Võistluste ajal on vaatlejate tegutsemisstiil erinev. Osa vaatluskohtunikke taandabki ennast passiivseks kõrvaltvaatajaks, andes võistluse käiku sekkumata asjakohase hinnangu. Kuigi säärased vaatlejad käesoleva võistluse kulgu ei mõjuta, on nende hinnangud ja ettepanekud kasulikuks abivahendiks võistluste paremaks läbiviimiseks tulevikus. Vea märkamisel püüavad sellised vaatlejad leida ka selle põhjuse ning välja pakkuda lahendusi selle parandamiseks ja/või selle vältimiseks tulevikus. Halvemal juhul piirduvad vaatluskohtunikud kahjuks ainult kasutu, formaalse aruandega, millest peale juhtivkohtunike nimede muud teavet ei leiagi. Mõnel korral on vaatlejad pidanud võistluste juhtimisse ka otseselt sekkuma. Seda juhtudel, kui väiksemate kogemustega peakohtunik on teinud vaatlejaga nõu pidamata ja kiirustades valeotsuseid. Kokkuvõtteks võib märkida, et vaatamata "ebaühtlusele" vaatlejate tegevuses võistluste ajal ja oma rolli erinevale mõistmisele, on vaatluskohtunike tegevus enamiku peakohtunike hinnangul siiski võistluste läbiviimisel suureks abiks olnud.

Võistlusjärgselt on enamik vaatlejatest, kuid kahjuks mitte kõik peakohtunikuga oma märkused, tähelepanekud ja ettepanekud läbi arutanud. Valdav osa peakohtunistest peab seda äärmiselt vajalikuks ja kasulikuks eeldusel, et tegemist on sisulise analüüsiga, mitte lihtsalt vaatleja märkuste teatavakstegemise, nagu mõnikord juhtub. Vaatlejaaruanded vääriskid käsitlemist omaette teemana. Esineb nii formaalseid, mittemidagiütlevaid raporteid, kus meelissõnad "korras", "tasemel", "nõuetekohane" jne kui ka väga põhjalikke, eelkõige tulevikku suunatud mõtteviisiga aruandeid. Hämmastav on leida aruannetes negatiivseid märkusi asjaolude kohta, mida vaatleja ise oleks võinud ja pidanud märkama ja/või saanud kerge vaevaga ära hoida, nt pisivead võistluspaikade ettevalmistamisel. Mõned vaatlejad on sedavõrd "heasüdamlikud", et jätavad aruandes nimeliselt märkimata laiduväärselt tegutsenud kohtunikud, vaevumata samas ära tooma positiivselt

silmapaistnud kohtunike nimesid. Kokkuvõtteks annavad vaatljaaruaanded siiski üsna objektiivse pildi võistluste läbiviimise tasemest, juhendite ja ajakavade „töövõimest“, linnade/maakondade kohtunikekogude võimekusest ja võistlusbaaside seisukorrast.

Võistlusjuhendid. Juba mitu aastat kehtivad Eesti meistrivõistluste üldjuhend, mis hõlmab kõigi vanuseklasside kõiki meistrivõistlusi ja Eesti karikavõistluste üldjuhend, mis hõlmab kõiki karikavõistlusi. Väljakujunenud ja stabiilne on TV 10-olümpiastarti juhend. Seega on EKJL-i poolt korraldatud kolm suuremat „võistlussarja“ kaetud üldjuhenditega, mis hõlmavad kõiki vastava liigi võistlusi. Eraldi „ühe võistluse“ juhend kehtib ainult Rukkilillemängudele. Tuleb rõõmuga tõdeda, et „pikaajaliste“ juhendite idee on end igati õigustanud. Osavõtuõigusega (kodakondsus, klubiline kuuluvus, litsentseeritus, vanuserühmad, normitaitmised) pole probleeme olnud. Pisut arusaamatusi on tekitanud väljaspool arvestust osalemine noorsoo meistrivõistlustel (osaleda soovivad ja mõni kord on ka saavutusporidi juhi poolt aktsepteeritud) võistlejad, kel selleks juhendi kohaselt õigust pole. Pisiarusaamatusi oli ka juhendi kohaselt selleks mitte õigust omavate individuaalvõistlejate lubamisega suvistele karikavõistlustele. Ilmnes „hooletusviga“ Eesti meistrivõistluste juhendis, kus 10000 m käijatele oli, erinevalt 10000 m jooksjatest, kehtestatud J-klassist nooremate võistlejate osavõtupiirang. Arusaamatusi tekitas ka mõiste „üksikala“ kasutamine, õigemini küsimus, kas üksikala all saab mõista ka teatejooksu. Säärased „näpuvead“ ja mitmeti mõistetavused tuleb juhenditest loomulikult kõrvaldada. Hooaja eel muudeti meistrivõistluste juhendis noormeeste A- ja J-klassi tõkkevahesid 4x110 m tõkketeatejooksus. Kuigi nimetatud muudatus arutati läbi treenerite aastakonverentsil ja sügisvolikogul, oli see võistluspäeval mõnele treenerile ikkagi täielikuks üllatuseks. Sellest järeldub, et tulevikus tuleb kõiki treenereid määrustemuudatustest veel paremini teavitada. Üldiselt võib meie võistlusjuhendid hinnata heaks ja korralikult toimivaks. Esmakordselt oli meil võimalus, aga ka vajadus, kaasa rääkida Euroopa Kergejõustikuliidu võistlusjuhendite, konkreetsemalt Euroopa mitmevõistluse karikavõistluste juhendi koostamisel. Kuna võistlus toimus esmakordselt naiste ja meeste ühisarvestuses, koostas EAA ka uue juhendi. Mitmed punktid selles (nt jooksude ja gruppide koostamine) ei vastanud võistkonnavõistluse põhimõtetele ja muudeti meie ettepanekul peale tehniliste delegaatide ja EAA korraldusametnike eelvisiiti Tallinnasse. Äärmiselt ebaloogiline oli ka liigast väljalangejate selgitamise kord juhuks, kui võistkondlikust arvestusest väljalangenud võistkondi peaks olema rohkem, kui kaks. „Mõistliku“ süsteemi kehtestamisel tegi suure töö EAA juhatus liige Erki Nool, kelle initsiatiivil see küsimus EAA-s arutusele võeti ja sobivalt lahendati.

Ajakavad olid üldiselt korrektselt koostatud. Võistlusmäärustega kehtestatud nõudeid, sh eel- ja finaaljooksude vahel nõutud pausid, ei rikutud. Enamasti õnnestus koostatud ajakavadest ka üsna täpselt kinni pidada. Alade alguse hilinemisi põhjustasid üksikutel juhtudel erakordsed ilmastikutingimused või tõrked fotofinišiparatuuri töös, paaril korral ka oodatust oluliselt suurem võistlejate arv mõnedel aladel. Samas tekitas eeldatust oluliselt väiksem võistlejate arv mõnikord ootamatuid „auke“. Rukkilillemängudel tegi peakohtunik ajakava ümberkirjutamisel kettaheite juures tunnise vea, mistõttu oli võistluspaik tükk aega kasutult tühi ja „vales kohas“ olnud ala tuli võistluspäeva õigeaegseks lõpetamiseks tagaväljakule üle viia. Nii treenerite kui ka kohtunike seas tekitas vaidlusi ajakava koostamise põhimõtte staadionalade karikavõistlustel ja vanuseklasside talvistel meistrivõistlustel. Käesoleval hooajal lähtusid ajakavade koostajad eeskätt põhimõttest, et võistlejatel oleks võimalikult mugav osaleda mitmel alal, „venitades“ seetõttu võistluse pisut pikemaks. Seetõttu tekkisid ajakavas hädavajalikust suuremad alade vahelised pausid ja võistluspäev kujunes kokkuvõttes pikemaks. Oponentide arvates on aga peamine võistlus pealtvaatajate ja kiire kojusõidu huvides võimalikult kompaktselt „kokku suruda“. Otstarbekas oleks selles küsimuses põhjalikumalt

klubide esindajate ja treenerkonna arvamust uurida. Mitmevõistluse, eriti noorteklasside meistrivõistluste puhul on ennast õigustanud praktika, kus ajakavaga määratakse ainult võistluspäeva esimeste alade algusaeg ja edasine tegevus kulgeb vastavalt peakohtuniku korraldustele. Suurimad hilinemised ajakavas tekkisid TV 10 Olümpiastarti IV etapil Karksi-Nuias. Suuresti põhjustas ajakavast mahajäämist erakordselt kehv ilm, kuid ka ilusa ilma jaoks oli ajakava liiga „optimistlik“.

Protestid, apellatsioonid ja kaebused. Vaadeldava perioodi ainus suuline protest esitati Euroopa mitmevõistluse karikavõistluse superliigas. Kettaheites luges vanemkohtunik katse ebaõnnestunuks, sest võistleja astus tema hinnangul ringiäärisele. Võistleja polnud otsusega nõus ja ala peakohtunik käskis tulemuse protestituna mõõta. Kuna ala pea- ja vanemkohtunik oma otsust ei muutnud, oleks tulnud esitada kirjalik apellatsioon. Veel enne selle esitamist konsulteerisid tehniline delegaat ja apellatsioonizürri esimees kohtunikebrigaadi liikmetega. Kuna brigaadi üks juhtivkohtunik polnud üleastumises absoluutselt veendunud, otsustas tehniline delegaat protestituna mõõdetud tulemuse ametlikuks kuulutada. Kokkuvõttes kukkus protesti lahendamine välja pisut „mittemäärustepärasena“, ilmselt seetõttu jättis tehniline delegaat selle episoodi ka oma aruandest välja. Ülejäänud võistlustel ametlikke proteste ja apellatsioone ei esitatud. Mitteametlikult esitati kohtunike tegevuse ja võistlustulemuste kohta mõned kaebused ja küsimused. ERGO Kergejõustikufinaalis eksis teivashüppe peakohtunik katseks valmistumiseks ettenähtud aja määramisel korduvalt võistleja kahjuks ja sundis teda liigselt kiirustama, mis tõenäoliselt põhjustas võistluse nurjumise. Treenerite õigustatud küsimusi ja ajakirjanduse suurt huvi põhjustas ka Maris Mägi tuhandiksekundiline „allajäämine“ Moskva MM-i osavõtnormile 400 m tõkkejooksu Eesti rekordi püstitamisel. Finišifotode hoolika uurimise ja põhjalike selgituste andmise tulemusel õnnestus siiski kõiki asjasthuvitatuid veenda fikseeritud tulemuse õigsuses ja võimatuses reaalselt fotode põhjal aega tuhandiksekundi võrra „parandada“. Küsimusi esitati ka „mõõtmistäpsuse“ kohta kahe odavisketulemuse fikseerimisel (mõlemal juhul jäi 2 cm puudu tiitlivõistluste A või B normist). Kohtunikele heideti ette liigset pedantsust ja taipamatust et 2 „puuduvat“ sentimeetrit jätsid sportlase ilma vastava taseme stipendiumist. Paratamatult kerkib küsimus, kas kohtunikelt oodataksegi sohitegemist, ja kui see tõesti nii on, siis kes kehtestab piirid, kus „võistleja stipi peale aitamise“ on veel lubatud, ja kus enam mitte? Samas jagub meil kahtlusi ja kriitikat kaasvõistlejate saavutuste suhtes alati ja küllaga. Kohase näitena sobib siia mõnede jooksutreenerite kõhkklus Tartu ÜASK meeskonna ekideni Eesti rekordi paikapidavuse suhtes, sest: „Kui rada olnuks õige pikkusega, poleks need mehed suutnud seda aega välja joosta!“ (rada on Toomas Klaseni, Andrus Nirgi ja Urmo Raiendi poolt nõuetekohaselt mõõdetud). Eesti Maaülikooli SK treener Enn Sellik esitas EKJL-le isegi nõude ekideni raja passiga tutvumiseks, teadmata, et kehtivate määruste ja Eesti meistrivõistluse juhendi kohaselt passi olema ei peagi. Kahjuks ilmnes asja esialgu sotsiaalmeediasse ja seejärel ka ajakirjandusse viimise käigus, et Sportkeskus.ee naiskonna liige Liina Tšernov on võistlusrajal olles kasutanud keelatud abivahendit ehk GPS seadet, mille eest, määrusi täpselt järgides tulnuks võistkond diskvalifitseerida. Eesti 50 km maanteekäimise meistrivõistlustel esitas 12. kilomeetril ebapuhta käimisstiili tõttu diskvalifitseeritud Virgo Adusoo suulise kaebuse Paralepa raja kehva seisukorra kohta, millel tema hinnangul määrustepäraselt käia pole võimalik. Samale seisukohale (st et Paralepa rada pole võistluskõlblik) jäi ka vaatleja.

Kohtunikutegevus. Kõigil vaadeldud võistlustel hindasid vaatlejad kohtunike tegutsemise heaks või rahuldavaks. Seda kinnitab ka protestide ja apellatsioonide puudumine. Vaatlejate hinnangul on kohtunikel jagunud piisavalt oskusi ja kogemusi neile määratud ametikohtadel tegutsemiseks, vaatluskohtunikel on ainult üksikuid märkusi kohtunike ebapädevuse või oskamatuses kohta. Õpetlik näide sellest, mis võib juhtuda

kohtunikuettevalmistuseta isikute rakendamisel, pärineb M. Kutmani mälestusvõistlustelt Tartus, kus end vabatahtlikult kohtunikuks pakkunud ja kõrgushüppesse latitõstjaks määratud Martti Soosaar kohtunikule mittekohaselt oma ülekeevaid emotsioone väljendas ja selle käigus kõikuva lati enne valge lipu tõstmist kandetoole tagasi surus. Üsna rohkelt on vaatlejatel etteheiteid kohtunike riietuse, käitumise, hilinemiste jms kohta. Nii heidetakse kohtuniku jaoks vastava võistluse tasemele ebasobiva riietuse kandmist ette V. Kalami mälestusvõistlustel Viljandis ja ERGO Kergejõustikufinaalis Kohilas. Korduvalt on vaatlejatel etteheiteid, et alade pea- ja vanemkohtunikud ei vii läbi oma kohtunikebrigaadide võistluseelseid instruktaaze või teevad seda väga pealiskaudselt. Ühe põhjusena tuuakse välja kohtunikel juurduma hakkavat kommet „kaduda“ kohe peale oma ameti teada saamist pea- ja vanemkohtuniku vaateväljast ning ilmuda võistluspaika alles vahetult enne ala algust. Ikka ja jälle heidetakse aruannetes ette kaootilist liikumist võistluspaika ja sealt ära, liiga vaba, isegi lohakat käitumist võistluspaigas, käte taskusse toppimist jne. Mõned pretensioonid on ka võistluspaikade korrastamata jätmise kohta peale ala lõppu.

Personalitöö ja kohtunikekogude komplekteeritus. Kohtunikekogud olid vaatlejate hinnangul peaaegu kõigil võistlustel komplekteeritud piisava arvu ja kvalifikatsiooniga kohtunikega. Erandiks olid Eesti noorte teatejooksu meistrivõistlused Viljandis, kuhu peakohtunik oli kutsunud lubamatult vähe kohtunikke. Vaatleja hinnangul oli kogenud ala sekretäridest puudus ka Rukkililemängudel Tallinnas ning lõpukohtunist maanteekäimise meistrivõistlustel Paralepas. Vajalikus ulatuses kasutasid kõikide linnade/maakondade kohtunikekogud väljaspoolt kutsutud külaliskohtunike abi. Tähelepanuväärne oli Harjumaa ja Lääne-Virumaa, aga ka paljude teiste kohtunikekogude panus Tallinnas toimunud Euroopa mitmevõistluse karikavõistluste ja Eesti suviste meistrivõistluste läbiviimisel. Mitmel korral toovad vaatlejad eeskujuks personalitöö (personaliteenistuse juhataja Sirje Kiviariu) väga ladusat korraldust Rakveres. Rakveres ja Tallinnas toimunud võistlused välja arvatud, tegelesid personaliga võistluste peakohtunikud isiklikult, jättes seetõttu oma põhiülesanded mõnikord unarusse.

Peakohtunikekogude töö. Peakohtunike ja nende asetäitjate tööga võistluste juhtimisel jäid vaatlejad üldiselt rahule. Eranditeks olid Eesti noorte teatejooksu meistrivõistlused Viljandis (peakohtunik Ants Kuusik) ja Eesti maanteekäimise meistrivõistlused Haapsalus, Paralepas (peakohtunik Endel Susi). Esimesel juhul kutsus peakohtunik võistlustele ainult mõned kohalikud kohtunikud, needki enamuses kohtunikukvalifikatsioonita VAK Staier noorsportlased ning lubas neil lahkuda kohe peale tõkketeatejooksude lõppu. Lõpukohtunike ja ajamõõtjate brigaad (kokku ainult 2 inimest) suunati tööle alles peale neljandat jooksu, vaatleja tungival nõudmisel. Kuni selle ajani täitsid seda ülesannet informaatorid. Võistlejate registreerimisteenistuses (kogunemiskohas) toimetas võistluse jooksul kolm erinevat isikut, kellest kõik tegid seda tööd esmakordselt ning tööülesandeid polnud neile keegi selgitanud. Võistlejate registreerimise normaalseks läbiviimiseks pidi üks starteritest viibima pidevalt kogunemiskohas ning tema ülesandeid stardibrigaadis täitis vaatleja ise. Vahetuste vanemkohtunikud (1 Viljandist ja 2 Tallinnast) tegutsesid ilma abilisteta, mistõttu teatevahetuste määrustepärasuse täielik kontrollimine oli praktiliselt võimatu. Puudusid distantsikohtunikud võistlejate tegevuse jälgimiseks väljaspool teatevahetusalasid. Olukord oli seda imelikum, et vaatleja poolt oli peakohtunikele eelnevalt saadetud võistluste läbiviimiseks vajalike kohtunikubrigaadide koosseisunimekirjad ja EKJL-i poolt eraldatud vajalikud finantsvahendid. Paralepas toimunud käimisvõistlusel polnud peakohtunik suutnud korraldada isegi stardiprotokollide valmistamist, lõpukohtunike-ringilugejaid oli sedavõrd vähe, et neid pidid abistama vaatluskohtunik ja informaator. Ebamääraselt oli korraldatud võistlejate toitlustamine (jootmist organiseerisid Ida-Virumaa treenerid, kellel selleks oli väidetavalt kokkulepe peakohtunikuga). Võistlusrada oli kitsas ja kehvasti tähistatud, kohati ebaühtlase teekattega, mitmete asjatundjate (J. Jutkina, V. Adusoo, L. Lelumees) arvates Eesti meistrivõistluste

läbiviimiseks kõlbmatu. Arusaamatuks jääb, miks palusid käijad ise võistluse Valgast Paraleppa üle tuua? Olukorra „päästis“ ainult võistlejate vähesus (20 km kolm ja 50 km neli startijat). Kummaline oli ka arstiabi osutamine, millega (vähemalt 50 km distantsil kolmandana lõpetanud võistleja osas) tegelesid samuti eelmainitud treenerid. Kuigi vaatleja tegi võistlusteks valmistumisel peakohtuniku nõustamiseks kõik, mis suutis ja peakohtunik vaatleja nõudmisi aktsepteeris ning täita lubas, ta seda ei teinud. Vaatleja hinnangul tuleks Eesti meistrivõistluste läbiviimine samal rajal, sama peakohtunikuga edaspidi välistada.

Kohtunikuteenistused. Mõnel korral on vaatlejal olnud väiksemaid etteheiteid võistlejate **registreerimisteenistuste** tööle. Märgitud on vähest aktiivsust võistlejate registreerimisele kutsumisel ja tähelepanematust võistlejanumbrite kontrollimisel. On tõsiasi, et võistlusmäärustega nõutud võistluspaika kaasavõetavate esemete kontrolli meil kogunemiskohas ei teostata ning realselt puudub selleks ka vajadus. Seda enam tuleb kohtunikel võistluspaikades jälgida, et keelatud esemeid (telefonid, kaamerad jms) ei kasutataks. Kõige keerulisem on välistada muusikamängijate ja kõrvaklappide kasutamine Eesti meistrivõistluste arvestuses osalevate jooksjate poolt suurjooksude raames toimuvatel Eesti meistrivõistlustel. **Info- ja autasustamisteenistuste** tööle vaatlejal üldjuhul etteheiteid pole. Enamasti on informaatorete tööd kiidetud. Vaatlejad on väga kõrgelt hinnanud Aare Oja koostatud statistilisi abimaterjale. Mõned etteheited on vaatlejal Eesti poolmaratoni ja 12 km murdmajooksu meistrivõistluste liiga „vabas vormis“ läbiviidud autasustamistseremooniade kohta, kus peatähelepanu ei pälvinud mitte autasustatavad, vaid informaatorete teadmised nende eluloost ja saavutustest. Vaatlejad on väga rahul Kadrioru staadioni suure infotabloo ja Lasnamäe KJH videotabloo tööga. Tamme staadioni videotabloo ja TÜ Spordihoone suur tabloo edastavad infot sedavõrd väikeses kirjas, et nendelt teabe saamine on praktiliselt võimatu. Etteheiteid on lokaalsetele infotabloodele, mis tihti „numbreid kinni ei hoia“. Tihti pole tablookohtunikud ka piisavalt instrueeritud, keeravad tabloosid liiga kiiresti, ei hoia neid „õiges“ suunas või varjavad tablool olevad tulemused ise ära. Kadrioru staadioni lokaalsed elektrontablood tõrguvad erinevatel põhjustel lubamatult sageli. **Võistluspaikade ettevalmistuse- ja inventariteenistusi** on rakendatud ainult üksikutel võistlustel. Enamasti on võistluspaikade ettevalmistus jäänud ainult võistlusbaasi töötajate õlule ning võistlusvahendite kontrolliga on tegelenud peakohtunik või vastava ala pea- või vanemkohtunik. Vaatluskohtunike ning pea- ja vanemkohtunike poolt on võistluspaikade võistluseelse kontrollimise käigus avastatud vigu maandumissektorite tähistamisel (Kohila staadion) ja tõkete rajalepaigutamisel (Viljandi staadion). Tihti esineb „ületamatuid raskusi“ ka kõrgus- ning teivashüppe „null“-joonte mahamärkimisel. **Personaliteenistuste** tööst oli juttu eespool. **Julgestusteenistusi** rakendati ainult Euroopa mitmevõistluse karikavõistlustel ja Eesti suvistel meistrivõistlustel. Vaatlejad on nende teenistuste tööga rahul. Ülejäänud võistluste puhul ei pea nad kõnealuse teenistuse rakendamist vajalikuks, nentides samas siin-seal esinevaid probleeme kõrvaliste isikute võistluspaikadest eemalehoidmisega.

Erialakohtunikest pole vaatlejal ühtki etteheidet **starteritele**, kelle tegevust on paljudel võistlustel teistele eeskujuks toodud. Korduvalt on tunnustavalt ära märkitud **informaatorete** tööd. Rahul ollakse ka **fotofinišikohtunike** tegevusega. Probleemiks on aga meie suhteliselt vanade fotofinišikomplektide töökindluse pidev kahanemine ja võistlusbaaside statsionaarsete ühendusjuhtmete ning pistikupesade kehv seisukord, millest tulenevalt on paljudel võistlustel esinenud jooksude ajakavas lubamatuid viivitusi. Mõnel korral pole fotofinišiga aegu fikseerida õnnestunudki ja kasutada tuli käsiaegu. **Ajamõõtjate** brigaadi komplekteerimist peetakse sageli mitteoluliseks. Aega suunatakse võtma juhuslikud staadionilviibijad või parasjagu vabad kohtunikud. Õnneks olid sel aastal fotofiniši tõrkumise korral käsiajad alati korrektselt fikseeritud. Mõnedel võistlustel (nt Eesti maanteekäimise meistrivõistlused) oli probleeme vajalikul arvul nõuetekohaselt

kvalifitseeritud **käimiskohtunike** leidmisega. Arvult on meil litsentseeritud käimis-kohtunikke küll ja veel, kuid tegutsemas näeb neist väheseid.

Sekretariaaditöö. Kõigil võistlustel peale murdmajooksu, poolmaratoni, maratoni ja ekideni meistrivõistluste kasutati EKJL-i andmetöötlusprogrammi 8lines. Eelloetletud võistlustel, kus ajavõtuteenust osutas Championship Eesti, kasutati viimatinimetatu andmetöötlusprogrammi. Vaatluskohtunikud jäid võistluste sekretariaatide sisulise tööga kõigil võistlustel rahule. Märkusi on paljudel võistlustel esinenud internetiside häirete kohta, mis takistas eelkõige informaatorite tööd. Rukkilillemängude teisel võistluspäeval oli netiühendus erakordselt aeglane. Sekretariaatide töö suurimaks mureks on endiselt viimasel hetkel tehtud mahavõtmiste (karikavõistlustel ka muudatuste) ülisuur arv. Mahavõtmiste esitamise lõpptähtajast peavad kinni üksikud klubid. Seetõttu hilineb esimeste alade jooksude koostamine ja stardiprotokollide valmistamine ning kiirustamise tõttu esineb neis vigu. Stardiprotokollid ei jõua õigeaegselt kogunemiskohta, mis omakorda segab registreerimisteenistuse normaalset tööd. Kahjuks ei vaevu paljud klubid teatama oma võistlejate loobumisest võistluse viimastest aladest, kui etteteatamata ilmumata jätmine järgmistest aladest kõrvalejätmisega enam ei ähvarda. Seetõttu tuleb viimaste jooksualade stardiprotokollid tihti kiiruga ümber teha või lasta rajale „poolikud“ jooksud. **Ala sekretäride** töö kohta vaatlejal olulisi märkusi pole. Vanemkohtunikud peaksid rangemalt nõudma tulemuse selgehäälsel kordamist. Võistlustulemuste sisestamine arvutiprogrammi sujub peale lühiinstrueerimist tavaliselt raskusteta. Kahjuks jäid sekretärid selle asemel, et arvutitõrke puhul kohe abi otsida, käed rüpes istuma ning tulemuste puudumisel hüüdsid abi järele hoopis informaatorid. Kadrioru staadionil, kus arvutisekretärid peavad juhtima ka lokaalsete tulemustabloode tööd, mis vajab teatud lisaoskusi, jäid vähemkogenud sekretärid mõnikord hätta, mis omakorda suurendas muljetabloode ebatöökindlusest. Mõned etteheited olid vaatlejal ka väga „soditud“ protokollide kohta.

Tehniline varustus. Fotofinišite osas langes põhikoormus Rakvere Spordikeskuse fotofinišile ja Tallinna Spordiameti kahele aparatuurikomplektile. Võrus toimunud võistlusi teenindas Võru Spordikeskuse fotofiniš. Abistavas-dubleerivas rollis kasutati Kohila Spordikeskuse ja Tartu Tamme staadioni seadmeid. Kuigi võistluste käiku otseselt mõjutavaid tõrkeid aparatuuri töös palju ei esinenud, hakkab eriti Tallinna fotofinišite vanus jõudma kriitilise piirini, põhjustades üldist ebakindlust ja lisatööd neid teenindavatele kohtunikele. Ebatöökindlad olid ka Kadrioru staadioni fotofinišisüsteemi ühendusjuhtmed ja sidekaevud. Starteritel ja fotofinišikohtunikel tuli stardipaiga iga ümberpaiknemise järel tegelda töökorras olevate juhtmete-pistikute kombinatsioonide otsimisega, mille tõttu stardid korduvalt hilinesid. Samal põhjusel muutus „loteriiks“ ka jooksva aja tabloo käivitumine. Valelähteandureid on Eestimaal ikka üksainus TÜ ASK-le kuuluv komplekt, mis nt Eesti suviste meistrivõistluste ajal kasutamiskorras polnud. Esmakordselt teostati mõõtmised peaväljakul toimunud pikkades heidetes kõigil EKJL-i korraldatud võistlustel elektron-optilise mõõteseadmega. SÜKK-i korraldatud võistlustel kasutatakse seda seadet juba ammu. Alates lõppevast aastast kasutab EKJL kõigil enda korraldatud võistlustel helivõimendus- ja kujundusteenust, vajadusel koos kõlarikomplektiga, mis võimaldas märgatavalt parandada heli kvaliteeti paljudes võistlusbaasides ja tagada läbimõeldud helikujunduse (taustamuusika, signatuurid, „kõllid“ jms). Nõuetekohane kaal võistlusvahendite kontrollimiseks puudub veel ainult Tamme staadionil. Odade raskuskeskme ja gabariitide kontrollimise statsionaarsed seadmed on olemas Kadrioru staadionil ja Tamme staadionil. Mujal toimuvatel võistlustel on hindamatuks abiks Kadrioru staadionile kuuluv kaasaskantav seade. Kahjuks pole kõigil staadionidel veel kahte ajakohast („unisonic“) tuulemõõturit, mistõttu tuleb neidki sageli laenata.

Võistlusbaasid. Järgnevalt käsitletakse ainult neid võistlusbaase, kus toimusid võistlused,

millistele olid määratud EKJL-i vaatluskohtunikud. Talviste võistluste suurkoormus langes **Lasnamäe Kergejõustikuhallile**. Hall on heas võistlusvalmiduses, personal oskuslik, vajalik inventar olemas. Tarvilik kuulide valik rahvusvaheliseks mitmevõistluseks ja Eesti talvisteks meistrivõistlusteks tuli tuua Kadrioru staadionilt. Vaatlejalatel oli märkusi numbroid „mitte kinnihoidvate“ tulemustabloode aadressil. Ära märgiti ka kõrgushüppepaikade ümberpaigutamisega viivamine rahvusvahelise mitmevõistluse ajal, mis põhjustas naiste kõrgushüppe alguse 15 minutise hilinemise. **TÜ Spordihalli** personali oskused on aastatega pidevalt suurenenud. Võistluspaikade ettevalmistuse osas vaatlejalatel etteheiteid pole. Vaatlejad on täheldanud 60 m jooksurajal olevaid ristpragusid, vajaliku arvu terasmöödulintide puudumist, kõrgushüppetellingute osalist määrustele mittevastamist (parandatud kandetoed) ja teivashüppetellingute halba seisukorda. Eesti esindusstaadion, **Kadrioru staadion**, paistab silma võistluspaikade ning inventari väga hea seisukorra ning võistluspaikade suurepärase ettevalmistuse poolest. Pikaajsete kogemustega personal on äärmiselt professionaalne. Inventari ja võistlusvahendite ning tehniliste abiseadmetega ülekaalukalt kõige paremini varustatud staadion Eestis. Välislooja suurim võistluskoormus langes **Rakvere staadionile**. Ka see võistlusbaas paistab silma ülioskusliku meeskonna ja võistluspaikade väga hea ettevalmistuse poolest. Heas seisukorras inventari ja võistlusvahendeid on staadionil piisavalt. Vaatlejalatel on põhjendatud etteheite ainult liiva vähesuse kohta maandumiskastides hooaja viimastel võistlustel. Tartu **Tamme staadioni** võistlusvalmidus ja personali oskused paranevad silmanähtavalt iga võistlusega. Vajalik oleks muretseda võistlusvahendite kontrollimise kaal ja pisut täiendada võistlusodade varusid. Võistluspaikade ettevalmistamise kohta vaatlejalatel pretensioone ei olnud, ainsa puudusena märgiti tagaväljaku vasaraheite maandumissektori „kaldumist“ telgjoonest ühele küljele, mis võistluste käigus parandati. **Võru staadion** ja **Valga Keskstaadion** olid seal toimunud võistlusteks traditsiooniliselt hästi valmis. Personal vajalike oskustega, inventari ja võistlusvahendeid piisavalt. Kahjuks on Võrus puudu üks ja Valgas kaks tuulemöödurit. **Karksi-Nuia staadion** võõrustas TV 10 Olümpiastardi IV etappi. Võistluspäev sattus olema väga külm, vihmane ja tuuline, mistõttu staadioni, kohaliku spordikooli ja A.Kitzbergi nim Gümnaasiumi töötajate püüdlused ja pingutused võistluste võimalikult heaks läbiviimiseks jäid paljuski teenitud tähelepanuta. Võistluspaigad olid väga hästi ette valmistatud ja inventariga varustatud, võistlejate kaitsmiseks tuule ja vihma eest tehtud kõik, mis võimalik. **Viljandi staadioni** kohta on vaatlejalatel tunduvalt rohkem märkusi. Arusaamatu on staadioni juhtimine. Personaliga suhtlemine ja neile vajalike korralduste andmine on seetõttu ebamugav ja keeruline, sest pole selge, kelle poole ühes või teises küsimuses pöörduda tuleb ja kes mille eest vastutab. Staadioni võistlusteks ettevalmistamisel veeretatakse ülesandeid ühelt teiselt ja jäetakse lõpuks ikkagi tegemata. Elementaarsete asjade, nt laudade-toolide, vihma- ja päikesevarjude jms kasutamiseks nõutakse nende eraldi tellimist. Tõkete rajaleasetamine ja sektorite mahamärkimine põhjustab alati probleeme. V. Kalami mälestusvõistlustel, kui finiš viidi üle vastassirgele, märgiti valesti maha 200 m stardijooned. Nende ümbermärkimise tõttu hilines edasine jooksuprogramm poole tunni võrra. **Kohila staadioni** probleemid on traditsioonilised. Kuulitõuke maandumissektori kontrollimisel pole see veel kunagi määrustepärane olnud, kõrgushüppe „null“-joont staadioni töötajad põhimõtteliselt maha ei märgi, vajalikud võistlusvahendid tuleb kokku laenata teistelt staadionitelt. Positiivsena märgiti aruandes ära odaviske hoovõturaja pikendamine ja elektrivarustuse tõrgeteta tagamine kõigis võistluspaikades.

Väljaspool staadione toimunud võistlused. Hiline kevad põhjustas Eesti murdmaajooksu meistrivõistluste edasilükkamise kahe nädala võrra. See otsus tekitas pahameelt nende klubide ja sportlaste seas, kes lõunalaagri maikuu algusesse planeerisid. Kerkis küsimus, kas õigem oleks joosta kalenderplaanis oleval ajal jääs ja lumes või lükata võistlused edasi soojemale ning kuivemale ajale. Isegi kahe nädalase

ootamise peale olid **Nõmme spordikeskuse** Külmaalliku rajad veel kohati pehmed ja libedad. Murdmaaradade valikul lahknevad arvamused taas. Mõned olid Külmaalliku rajal oleva üsna järsu ja pika tõusuga väga rahul, teised nimetasid seda mägironimiseks või redelil turnimiseks, igal juhul murdmajooksu mõiste alla mittemahtuvaks. Sportlastele ebasobivalt raskeks hindasid mõned treenerid ka Kolgaküla murdmaaradu, jättes oma õpilastega Eesti murdmajooksu karikavõistlustele tulemata. Võistluste läbiviimiseks olid Nõmme spordikeskus ja **Kolgaküla Spordiklubi Rada** hästi valmistunud. Rajad olid nõuetekohaselt piiratud ning tähistatud, pesemiseks-riietumiseks vajalikud tingimused loodud. Vaatleja arvamuse kohaselt tegi EKJL mittevajaliku kulutuse kiipidega ajavõtu-süsteemi rentimiseks murdmaajooksu meistrivõistlustel. Kuna võistlusmääruste kohaselt tuleb kiipidega ajavõttu käsiajavõtuga dubleerida, pole praeguse meistrivõistlustest osavõtjate arvu juures topelt ajavõtu järele tarvidust. Lisaks töötas kiipidel ajavõtusüsteem sellel võistlusel kehvasti, „kaotades“ peaaegu igas jooksus mõned, paaris jooksus aga rohkem, kui pooled võistlejaist. 12 km murdmaajooks peeti juba mitmendat aastat ümber Viljandi järve jooksu raames, korraldajaks esmakordselt **SK Jooksupartner**. Uue korraldaja tulekuga tõusis jooksu läbiviimise kvaliteet tunduvalt. Vaatluskohtuniku olulisemad märkused puudutasid stardijoone esise ala kuni stardihetkeni jalakäijatele avatuks jätmist, mistõttu esiridadest startivatel tippjooksjatel polnud võimalik teha stardieelseid kiirendusi. Siit-sealt kostunud kriitikat jooksuraja halva tähistuse kohta ei saa tõsiselt võtta. Tegemist on ümber järve jooksuga, kus „ujuvvahendite“ kasutamise vältimiseks on rajal kaks vaheajapunkti, mille läbimine kõigile jooksjatele kohustuslik. Ülejäänud osas on raja valik iga sportlase enda asi (ja vajaliku eelluure küsimus). Eesti meistrivõistluste pika murdmaadistantsi viimine Viljandi järvejooksu raamesse oli sportlaste ja spordiklubide endi soov, tagamaks võimalust osaleda murdmaajooksu meistrivõistluste mõlemal distantsil. Ekideni meistrivõistlused **Stamina SK** läbiviimisel Lillepi pargis toimusid vaatleja hinnangul hästi ladusalt, nõuetele kõigiti vastaval rajal, tulemuseks kaks Eesti rekordit. Tervitav on Stamina SK initsiatiiv tuua väljaspool Eesti meistrivõistluste konkurentsi rajale ka „mitteformaalseid“ harrastajate seltskondi. Esmakordsel startis 3 sellist meeskonda ja 1 naiskond. Poolmaratoni meistrivõistlused toimusid koos Narva Energiajooksuga ja maratoni meistrivõistlused koos SEB Tallinna Maratoniga, mõlema korraldajaks **Spordiürituste Korraldamise Klubi**. Nii nagu kõigil oma üritustel, on SÜKK ka oma suurjooksudel seadnud ülesandeks võistlustest osavõtjatele maksimaalselt soodsate ning mugavate tingimuste loomise. Tallinna võistluse osavõtjate arv ja Baltimaade suurima rahvajooksu „tiitli“ pälvimine on tõestuseks, et püüdlused on vilja kandnud. SÜKK on suutnud mobiliseerida erinevate valdkondade esindajatest üksmeelse ja võimeka meeskonna. Narva Energiajooksu start-finiš pidi sel aastal Narva tänavate suurejoonelise üleskaevamise tõttu „kolima“ linnasüdamest eemal asuvasse spordiparki, kuid jooksjate entusiasmi see ei vähendanud. Sillamäe Kõrgushüppegala oli nagu aasta tagasigi nähtus omaette, mis tõestab, et hea tahtmise korral on võimalik tõsimeelselt kõrgushüppe maailmarekordit üritada ka mõne Eesti väikelinna keskväljakul.

Kohtunike tegevuse korraldus ja juhtimine, koolitus ja litsentseerimine. Aasta algul kinnitati kohtunikekogude esindajate koosolekul Eesti Kergejõustikuliidu kohtunikekogu uus põhimäärus ning valiti uus juhatus, mille volitused kestavad 2016. a. lõpuni. Kõikjal, kus vaadeldud võistlusi peetud, on vastavate maakondade kohtunikekogud ülesandega ka toime tulnud. Paljudes kohtunikekogudes on toimumas „põlvkondade vahetus“. Eriti Tallinnas, Lääne-Virumaal ja Tartus on märgata nooremate juhtivkohtunike massilist esiletõusu. Eelmisel ja käeoleval aastal läbi viidud litsentseerimise tulemusel on kõigis kohtunikekogudes ka vähemalt maakondlike võistluste läbiviimiseks piisaval arvul kehtiva kohtunikulitsentsiga isikuid. Hea organiseerituse poolest paistavad silma Lääne-Virumaa, Valgamaa, Võrumaa, Raplamaa ja Tallinna kohtunikekogud, kus võistlusteks valmistumise eest kannab hoolt kohtunikekogu juhatus või selle esimees. Tartus on kohtunike

kokkukutsumine ainult peakohtuniku mure. Viljandimaal tuldi hästi toime V. Kalami mälestusvõistluste ja Karksi-Nuia võistluste kohtunikekogude komplekteerimisega, kuid Eesti noorte teatejooksu meistrivõistlused „unustati“. Harjumaa Kuusalu ja Kose „grupeeringutest“ koosnev kohtunikekogu, mis seni toetunud Tallinna kohtunikekogu abile, omab juba piisavalt palju hea kvalifikatsiooniga kohtunikke maakondliku kohtunikekogu ellukutsumiseks. Lõppeval aastal oli kohtunike esindajatel tänu EKJL-le mitu võimalust välismaal toimunud võistluste külastamiseks. Hangitud teabe ja info põhjal valminud „aruandeid“ saab lugeda EKJL-i kodulehe kohtunike leheküljelt.

Parimad. EKJL-i kohtunikekogu juhatuse otsusel tunnistati **2013. a. parimaks kohtunikekoguks Lääne-Virumaa kohtunikekogu**, arvestades väga head organiseeritust, litsentseeritud kohtunike suurt arvu, heatasemelist kohtunikutegevust Rakveres toimunud võistlustel ja suurt kaasabi Tallinnas toimunud võistluste läbiviimisele. **Aasta kohtuniku** nimetusele otsustati esitada **Tiit Pärna** (Tallinn) ja **aasta noorkohtuniku** nimetusele **Eduard Ülevain** (Tallinn).

Vaatlejaaruannetes on **võistluste parimatena** ära märgitud järgmised kohtunikud: Kalle Alla (Valgamaa), Aimur Eplik (Järvamaa), Jekaterina Jutkina (Tartu), Egert Juuse (Tallinn), Maarja Kalev (Tallinn), Anu Kilki (L-Virumaa), Ergo Kilki (L-Virumaa), Valdur Kalme (Harjumaa), Arvi Kirsioks (Tallinn), Sirje Kiviaru (L-Virumaa), Leo Liiber (Viljandimaa), Alar Madilainen (L-Virumaa), Margus Martin (L-Virumaa), Margus Metsmaa (Jõgevamaa), Kristine Noodla (L-Virumaa), Andres Piibeleht (Tallinn), Allan Pilt (Tallinn), Lauri Puolokkainen (Tallinn), Tiit Pärna (Tallinn), Hannes Randaru (Tallinn), Peeter Randaru (Tallinn), Aimur Takk (L-Virumaa), Timo Tarve (Tallinn), Egon Vaiksaar (Tallinn), Markus Varik (Tallinn), Eduard Ülevain (Tallinn),

Kokkuvõtteks. Lõppev aasta oli Eesti kergejõustikukohtunikele taas edukas. Esmakordselt uue formaadi järgi toimunud Euroopa Karikavõistlused Superliigas lõppesid suurepäraselt meie võistkonnale ja õnnestunult kohtunikekogule. Välissõitudel hangitud kogemuste põhjal võib kindel olla, et meie oskused rahvusvaheliste võistluste läbiviimisel ei jää vähemalt lähimatele naabritele (Soome, Rootsi, Läti) millegi poolest alla, ülemaaliste võistluste läbiviimises aga paljuski ületavad neid. Järgmise aasta keskseimaks sündmuseks on Euroopa võistkondlike meistrivõistluste esiliiga läbiviimine Tallinnas. Juba on alanud ka ettevalmistused 2015.a. Euroopa noorsoo meistrivõistlusteks, mis toob kohtunikele muuhulgas kaasa järjekordse koolitustsükli. Järgmise ja ülejärgmise aasta suurvõistluste teenindamiseks on vaja üle 200 kohtuniku ning kaasa saavad lüüa parimad kõigi maakondade kohtunikekogudest.

Koostas Peeter Randaru